

Woensdag 30 mei 1917 – ochtendeditie

Een Nederlandse soldaat bij de Belgische grens doodgeschoten.

(Officieel). Het ministerie van buitenlandse zaken deelt het volgende mede:

In de nacht van 14 op 15 mei ll. trachtten enige personen van uit Nederland in de nabijheid van St.-Margriete de Belgische grens te overschrijden. Een Duitse soldaat, die op hen wilde schieten, miste zijn doel en trof dodelijk een Nederlandse soldaat, die deel uitmaakte van een naderende patrouille.

Zowel de Duitse regering als de chef van de generale staf van de Duitse strijdkrachten heeft een betuiging van diep leedwezen daarover aan de Nederlandse regering doen toekomen. De Duitse regering verklaarde zich tevens bereid, aan de verwanten van het slachtoffer een schadeloosstelling toe te kennen, voor het geval uit het ingestelde onderzoek mocht blijken, dat het ongeluk inderdaad aan de betrokken Duitse soldaat is te wijten.

Van het Belgische front.

In een zeer druk bezochte bijeenkomst in de salon van den Doele, belegd door het Belgische comité te Rotterdam, en tot bijwoning waarvan ook de leden van de afdeling Rotterdam van de Alliance Française waren uitgenodigd, heeft de Belgische luitenant A. graaf van der Burch, in de Franse taal, een lezing gehouden over het Belgische leger en het leven van de Belgische soldaten in de loopgraven aan de IJzer.

De heer van der Burch, die als vrijwilliger in het leger is getreden, in het begin van de oorlog gewond is, en later aan de IJzer heeft gestreden, bracht de daden van het Belgische leger in de eerste

maanden van de wereldkrijg in herinnering, waarbij hij het tot staan brengen van de Duitsers aan de IJzer als een overwinning kenmerkte, uitsluitend van het gedeelte van het kleine Belgische leger, dat daar in die dagen gestaan heeft.

Hij stond daarna uitvoerig stil bij de uitgebreide reorganisatie, die zich onder de leiding van minister de Broqueville heeft voltrokken, en waardoor een zeer grote verbetering en uitbreiding tot stand is gebracht van artillerie uitrusting, het auto- en mitrailleurwezen (de hondentractie van de mitrailleurs is ook in het Belgische leger afgeschaft), de bevoorrading, het vliegwezen en de geneeskundige dienst, welke laatste, met de meest moderne hulpmiddelen toegerust en uitstekend georganiseerd, de gewonden hulp biedt zo spoedig en zo goed als mogelijk is.

Hulde bracht de heer van der Burch aan koning Albert en ook aan de koningin, die glimlachend leeft in de villa, waarvan de schildwachten wel eens gedood worden door de bommen van Duitse vliegers, en die dag aan dag haar zorgen over de gewonden uitstrekt. Evenzeer bracht hij hulde aan de nagedachtenis van de echtgenote van dr. de Sage, omgekomen doordat zij op de terugreis uit Amerika het getorpedeerde schip waarop hij voer, niet wilde verlaten, maar gewonden bleef verzorgen.

Spreeker verzekerde de moeders en echtgenoten en zusters, dat er voor de mannen aan het front alles gedaan wordt, wat er menselijkerwijze voor hen kan gedaan worden. Hij verhaalde daarbij van hun spelen, hun sport, van het bibliotheekwezen, enz., en liet goed uitkomen dat het moreel van de troepen niets te wensen laat.

In de tweede helft van zijn lezing, die meermaals door levendige bijval werd onderbroken, werden een aantal lantaarnplaatjes vertoond, die een duidelijk beeld gaven o.m. van de eerste en tweede

linie tegenover de inundatie van de IJzer, van de verbindingen, van het zich begeven van afdelingen soldaten naar hun posten: beelden, die lieten uitkomen welke ontberingen de soldaat aan het front in de modder, in de winterkoude, in zijn holen en op zijn moeilijke posten vlak tegenover de vijand moet doorstaan.

Spreker verzoekt de aanwezigen met nadruk, dit alles steeds goed te bedenken. Met klem drong hij er op aan, dat alle Belgen eensgezind slechts één doel voor ogen zullen hebben, dat zij na de oorlog als één man zullen werken aan de opbouw van België, opdat het land sterker en schoner dan voorheen uit deze worsteling moge opstaan. Daarbij bracht hij bovendien scherp naar voren, dat hij van een door Duitsland aangeboden vrede niets wil weten en hij verzekerde, dat ook de soldaten aan het front slechts één wens hebben, nl. de vijand te overwinnen en het land te heroveren.

De met gloed en overtuiging uitgesproken rede vond aan het slot langdurige toejuiching.

Uit Havre seint men ons, dat de Belgische krijgsraad te Calais uitspraak gedaan heeft in de zaak van de Prella, van den Plas en anderen, die waren beschuldigd van ontvreemding ten nadele van de Belgische staat. De verdachten hadden tal van bezwaren opgeworpen, maar dit vonnis verklaart de procedure geldig, gelast volstreekte opsluiting voor van de Prella, die tot nu toe een bevoorrechte behandeling genoot en eist de onverwijilde inhechteniseming van de verdachten, die nog op vrije voeten zijn. Eerlang zal worden vastgesteld, waar de zaak eigenlijk om draait.

Het wekelijks overzicht van 19 tot 26 mei omtrent de krijgsverrichtingen op het Belgische front luidt: Uitgezonderd vele gevechten tussen verkenningsafdelingen, waarbij enkele gevangenen en verscheidene uitrustingsstukken van de vijand in

onze handen bleven, vonden er gedurende de afgelopen week op het gehele Belgische front verscheidene geschutgevechten plaats, o.a. in de streken van Ramskapelle, Diksmuide, Noordschote en Het Sas. Bom- en granaatgevechten werden geleverd bij Diksmuide, het Veerhuis en Steenstrate. Ons geschut en onze loopgraafmortieren hebben vijandelijke schuilplaatsen ten noorden van Diksmuide en rond Poesele stukgeschoten. De mist heeft onze vliegactie belemmerd.

Gedurende de pinksterdagen heeft de Bond van Belgische sociaaldemocraten in Nederland te Rotterdam vergaderd.

Aan het verslag in het Handelsblad ontleen we het volgende:

De bespreking der algemene politiek liep in hoofdzaak over de conferentie te Stockholm. Uit de debatten bleek, dat men algemeen ingenomen is met het werk door het Internationaal Bureau gedaan. Uitvloeisel van de besprekingen was de volgende motie:

“De B.B.A.N. in congres op 26 en 27 mei te Rotterdam verenigd, bekrachtigt nogmaals de resoluties in februari 1917 aangenomen: stelt met voldoening vast, dat één der delen van deze resolutie, luidende:

“Onze groep, de B.B.A.N. is van oordeel, dat het oogenblik van beraadslagen en handelen is aangebroken, en dat men vertrouwen moet stellen in de Executieve der Internationale”, ten aanzien van de loyale uitvoering der “luidende resoluties der Internationale”. Haar verwezenlijking in Stockholm nadert. Het congres hoopt, dat de besprekingen, die te Stockholm plaats hebben, zullen gevolgd worden door een internationale conferentie, die voor doel en gevolg zal hebben dat de verbroken banden zullen hersteld worden, en dat

de vrede, waar de volkeren van alle naties naar trachten, zal bewerkstelligd worden.

“Het congres wijst er met nadruk op, dat het proletariaat in alle landen een bestendige, duurzame en volkenvrede verlangt.

1. Om een einde te stellen aan het leed en lijden van de mensheid.
2. Omdat het overtuigd is, dat democratie en beschaving, waarvan het internationaal socialisme steeds de voorkamper was, wordt geschaad naargelang de oorlog voortduurt.
3. Omdat het weet, dat deze oorlog het uitvloeisel is van kapitalistische tegenstelling en imperialistische neigingen.
4. Omdat het overtuigd is dat de miljarden oorlogsschulden en de renten daaraan verbonden, op het proletariaat zullen verhaald worden.
5. Omdat de werkende klasse van België door opvoeding en zedelijk lijden tot ondergang gedoemd is.

“Het congres betreurt, dat de afgevaardigden van de Belgische Werkliedenpartij, van de syndicale commissie van België, noch deze van de landelijke vakcentrale niet in congres bijeen kunnen komen om hun houding te bespreken en eventueel tot het benoemen van afgevaardigden kunnen overgaan.

“Het congres protesteert tegen de regeringen, die door het weigeren van paspoorten, de werkelijke gekozenen van de socialistische organisaties beletten de arbeiders van hun land zich te Stockholm te laten vertegenwoordigen, daar slechts als afgevaardigden van de werkende klasse kunnen erkend worden, degenen die regelmatig door de arbeidersgroepen worden aangeduid.”

Deze motie werd met algemene stemmen aangenomen.

Hierna kwam aan de orde de deelneming der Belgische socialisten aan de conferentie te Stockholm. Deskundigen brachten hier in het midden, dat ten minste 15 procent der georganiseerde werklieden buiten bezet België vertoeven. Men meende o.a. op die grond dat dus de buiten het bezette gebied vertoevend er alle recht en belang bij hadden op de conferentie te Stockholm aanwezig te zijn. Men benoemde dan ook voor de B.B.A.N. de heer Jamard met algemene stemmen tot afgevaardigde. Verder droeg men het bestuur op de sociaal democratische Belgen in Engeland en Frankrijk te verzoeken insgelijks te doen.

Hierna werd door het Congres nog eens uitdrukkelijk het volle vertrouwen uitgesproken in de Belgische leden van het Internationaal Bureau en bracht aan Camille Huysmans inzonderheid hulde voor alles wat hij reeds deed.

Onder de belangrijke punten mag ook gerekend worden de binnenlandse politiek der Belgen. Zo nam men een motie aan, die inhoudt de eis, dat nog gedurende de oorlog, de Belgische regering zich zal uitspreken ten gunste van het enkelvoudig algemeen kies- en stemrecht, zonder enige beperking van enige sekse. Men meende, dat er geen bezwaar was, dat de regering zulks nu deed.

Omtrent de internationale arbeidswetgeving sprak men zich eveneens uit. Men droeg de vertegenwoordigers der arbeiders in de parlementen op, voor internationale arbeidswetgeving te ijveren. Men is nu reeds verzekerd van de steun der arbeiders in de centrale landen, bij het stellen van die eis op een eventuele vredesconferentie. Men wil het dan ook in die richting sturen, dat bij de vredesonderhandelingen die factor niet verwaarloosd zal worden.

Woensdag 30 mei 1917 – avondeditie

Berlijn, 30 mei. Officieel: Legergroep prins Rupprecht: Gedurende de dag alleen in het vak van Wijtschate levendige artillerieactie. 's Avonds werd het vuur ook op andere plaatsen sterker.

Berlijn, 29 mei. In de bocht van Wijtschate en in de streek van Armentières was gisteren de werkzaamheid van de artillerie weer aanmerkelijk verlevendigd. Ook 's avonds en 's nachts hield bij Mesen en Armentières het hevige vuren aan.

Men schrijft ons:

Ten einde de beroepsopleiding van de Belgische zeelieden te verzorgen, heeft de Belgische minister van oorlog besloten een depot voor bemanning te openen, een inrichting, die tegelijk een administratief centrum en een plaats van onderricht zal zijn voor zeelieden. Aldus wordt nu reeds, zover het mogelijk is, gezorgd voor de Belgische koopvaardijvloot, die een van de krachten zal moeten zijn, welke aan de heropbeuring van België zullen moeten meewerken. Het depot zal twee compagnies zeelieden bevatten, een peloton zeeartillerie, dat gedurende de oorlog de kustbatterijen zal bedienen, en verder een school waar een wetenschappelijke voorbereiding zal gegeven worden in verschillende vakken. Het geheel zal, gedurende de oorlogstijd, een staf hebben en beheerd worden als een afzonderlijke instelling.